สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	**๑**
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๖
๑.๔ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗
๑.๕ คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย	๒๒
๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒๒
บทที่ ๒ แนวคิดดาราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	**๒๓**
๒.๑ ความหมายดาราศาสตร์	๒๔
๒.๒ แนวคิดดาราศาสตร์โดยทั่วไป	๒๔
๒.๒.๑ ระบบดวงดาว	๒๕
๒.๒.๒ ชนิดของดวงดาว	๒๗
ก. ดาวนักษัตร	๒๗
ข. ดาวนพเคราะห์	๓๒
ค. ธูมเกตุ(ดาวหาง)	๓๔
ง. อุกกาบาต	๓๕
๒.๒.๓ ทิศทางของการโคจร	๓๖
๒.๒.๔ ลักษณะของแสง	๓๗
๒.๒.๕ กลุ่มบุคคลผู้ศึกษาดาราศาสตร์	๓๙
๒.๒.๖ ปรากฏการณ์บนท้องฟ้า	๔๐
๒.๓ พัฒนาการดาราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๔๓

๒.๓.๑ ดาราศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๔๓
ก. การเกิดขึ้นของจักรวาล ๔๓
ข. จำนวนของจักรวาล ๔๔
ค. ประเภทของดวงดาว ๔๕
ง. การโคจรของดวงดาว ๔๖
จ. จุดจบแห่งดวงดาว ๔๖
๒.๓.๒ ดาราศาสตร์ในอรรถกถา ๔๗
ก. การเกิดขึ้นของจักรวาล ๔๗
ข. จำนวนของจักรวาล ๔๗
ค. ประเภทของดวงดาว ๔๘
ง. การโคจรของดวงดาว ๕๐
จ. จุดจบแห่งดวงดาว ๕๒
๒.๓.๓ ดาราศาสตร์ในฎีกา ๕๒
ก. การเกิดขึ้นของจักรวาล ๕๒
ข. จำนวนของจักรวาล ๕๒
ค. ประเภทของดวงดาว ๕๓
ง. การโคจรของดวงดาว ๕๔
จ. จุดจบแห่งดวงดาว ๕๕
๒.๔ การประยุกต์ใช้ดาราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๕๗
๒.๔.๑ การอธิบายชีวิต โลก และจักรวาล ๕๗
๒.๔.๒ ข้อกำหนดทางพระวินัย ๕๘
ก. การเรียนเรื่องนักษัตร ๕๘
ข. การเรียนวิธีนับปักษ์ ๖๐
ค. การกำหนดวันเข้าพรรษา ๖๑
๒.๔.๓ การอุปมาอุปไมย ๖๔
ก. อุปมาเพื่อสื่อธรรมะ ๖๔
ข. อุปมาเพื่อสรรเสริญยกย่อง ๖๗
๒.๔.๔ การกำหนดวันสำคัญ ๗๐
ก.วันวิสาขบูชา ๗๐
ข.วันมาฆบูชา ๗๐
ค.วันอาสาฬหบูชา ๗๑
ง. ขึ้นแรมประจำวัน ๗๒
๒.๔.๕ การปฏิบัติกรรมฐาน ๗๓

ก. การระงับนิวรณ์คือความง่วง ๗๔
ข. การเจริญอาโลกกสิณกรรมฐาน ๗๕
๒.๔.๖ การพยากรณ์ดวงชะตาชีวิต ๗๖
ก. นักษัตร ๗๖
ข. ธูมเกตุ (ดาวหาง) ๗๗
ข. อุกกาบาต ๗๘
๒.๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิตในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๘๐

บทที่ ๓ แนวคิดดาราศาสตร์ในสังคมไทย ๘๗
๓.๑ ความหมายดาราศาสตร์ในสังคมไทย ๘๗
๓.๒ พัฒนาการดาราศาสตร์ในสังคมไทย ๘๙
๓.๒.๑ กระบวนทัศน์ที่มีพระพุทธศาสนาเป็นกระแสหลัก ๘๙
ก. ดาราศาสตร์ในวรรณกรรมไตรภูมิพระร่วง ๙๐
ข. ดาราศาสตร์ในศิลาจารึก ๙๔
๓.๒.๒ กระบวนทัศน์ที่ผสมผสานระหว่างพุทธกับฮินดูเป็นกระแสหลัก ๙๗
ก. ดาราศาสตร์ในจดหมายเหตุ ๙๘
ข. ดาราศาสตร์ในพงศาวดาร ๙๙
ค. ดาราศาสตร์ในวรรณกรรม ๙๙
๓.๒.๓ กระบวนทัศน์เริ่มมีวิทยาศาสตร์เป็นกระแสหลัก ๑๐๑
๓.๒.๔ กระบวนทัศน์มีวิทยาศาสตร์เป็นกระแสหลัก ๑๐๓
ก. ทัศนะเกี่ยวกับดาราศาสตร์ของระวี ภาวิไล ๑๐๔
ข. ทัศนะเกี่ยวกับดาราศาสตร์ของสมภาร พรมทา ๑๐๔
ค. ทัศนะเกี่ยวกับดาราศาสตร์ของพระราชภัทราจารย์ ๑๐๕
ง. ทัศนะเกี่ยวกับดาราศาสตร์
ของพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส ๑๐๖
๓.๓ การประยุกต์ใช้ดาราศาสตร์ในสังคมไทย ๑๐๘
๓.๓.๑ การอธิบายชีวิตโลกและจักรวาล ๑๐๘
๓.๓.๒ การกำหนดนับเวลาและฤดูกาล ๑๐๙
๓.๓.๓ ประเพณีและพิธีกรรม ๑๑๐
๓.๓.๔ การพยากรณ์ดวงชะตาชีวิต ๑๑๑
๓.๓.๕ การประกอบอาชีพ ๑๑๔
๓.๓.๖ การใช้ประโยชน์ในทางสุนทรียศาสตร์และวรรณกรรม ๑๑๕
๓.๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย ๑๑๗

บทที่ ๔ รูปแบบการประยุกต์ใช้ดาราศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในสังคมปัจจุบัน **๑๒๔**

๔.๑ ความหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๑๒๕

๔.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านกาย ๑๒๙

๔.๒.๑ อิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อร่างกาย ๑๓๐

ก. การดูแลสุขภาพร่างกายโดยอาศัยแสงจากดาวฤกษ์ ๑๓๒

ข. การรักษาสุขภาพร่างกายในฤดูกาล ๑๒๖

๔.๒.๒ การสร้างระเบียบวินัยโดยอาศัยดวงดาว ๑๓๖

๔.๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ๑๔๑

๔.๓.๑ การพัฒนาจิตภายใต้การโคจรของดาวเคราะห์ (โลก) ๑๔๒

๔.๓.๒ การฝึกจิตโดยใช้แสงดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ ๑๔๓

ก. การฝึกจิตโดยใช้แสงจากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ๑๔๔

ข. การพัฒนาจิตอันเกิดจากความง่วงโดยอาศัยดาวฤกษ์ ๑๔๖

๔.๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสังคม ๑๔๘

๔.๔.๑ การพัฒนาสังคมภายใต้ดวงดาว ๑๔๘

๔.๔.๒ การพัฒนาสังคมด้วยแนวคิดเรื่องทิศ ๑๕๒

๔.๔.๓ การพัฒนาสังคมด้วยการสร้างสรรค์กิจกรรมสัมพันธ์ดวงดาว ๑๕๔

ก. เทศกาล ๑๕๔

ข. พิธีกรรม ๑๕๖

ค. กิจกรรมสัมพันธ์ดวงดาว ๑๕๗

๔.๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านทัศนคติ ๑๕๘

๔.๕.๑ การพัฒนาทัศนคติภายใต้ดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ ๑๖๐

๔.๕.๒ การเปิดโอกาสเรียนรู้เรื่องดวงดาวเพื่อพัฒนาสติปัญญา ๑๖๕

๔.๕.๓ กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสติปัญญา ๑๖๕

ก. กฎแห่งความสัมพันธ์ ๑๖๕

ข. วิธีคิดที่จะนำไปสู่ปัญญา ๑๖๗

บทที่ ๕ สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ **๑๗๒**

๕.๑ สรุปผลการวิจัย ๑๗๒

๕.๒ อภิปรายผล ๑๗๖

๕.๓ ข้อเสนอแนะ ๑๗๙

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ ๑๗๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ๑๘๐

บรรณานุกรม **๑๘๑**

ภาคผนวก **๑๘๙**
ก. บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประกอบงานวิจัย ๑๙๐
ข. ภาพการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประกอบงานวิจัย ๒๐๓

ประวัติผู้วิจัย **๒๐๕**